

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

ΕΛΣΤΑΤ
Πολιτική Στατιστικού Απορρήτου
Στατιστικών Διεθνούς Εμπορίου Αγαθών

ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

Η παρούσα πολιτική στατιστικού απορρήτου έχει ως στόχο την υιοθέτηση πλαισίου τυποποιημένων κανόνων και αρχών για τη διάχυση των στατιστικών διεθνούς εμπορίου αγαθών, σύμφωνα με τον Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές και το ισχύον ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο για τις ανωτέρω στατιστικές.

1. Έννοιες - ορισμοί

- Ως *υπόχρεος παροχής δεδομένων* για το εμπόριο με χώρες της Ε.Ε. νοείται, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 638/2004 ως ισχύει, τον Κανονισμό (ΕΕ) 2152/2019 και τον Εφαρμοστικό Κανονισμό (ΕΕ) 1197/2020, η εγγεγραμμένη εμπορική επιχείρηση ή νομικό πρόσωπο, για σκοπούς ΦΠΑ, στο κράτος μέλος που συλλέγει τα δεδομένα. Ο υπόχρεος παροχής δεδομένων δύναται να αναθέτει την υποχρέωση αυτή σε τρίτον, χωρίς όμως η ανάθεση αυτή να περιορίζει ουδόλως την ευθύνη του. Με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, τα κράτη μέλη συλλέγουν το σύνολο των δεδομένων για το εμπόριο με τις Τρίτες Χώρες από τις εγγραφές εισαγωγών και εξαγωγών που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 471/2009 ως ισχύει, στο άρθρο 5 παράγραφος 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2152/2019 και στο Παράρτημα V του Εφαρμοστικού Κανονισμού (ΕΕ) 1197/2020, οι οποίες διαβιβάζονται από τις Τελωνειακές Αρχές (διοικητικά δεδομένα).
- Ως *παθητική εμπιστευτικότητα* νοείται η απόκρυψη, από τις Εθνικές Στατιστικές Αρχές, στοιχείων από τις δημοσιοποιήσιμες στατιστικές διεθνούς εμπορίου αγαθών (εμπόριο με τις χώρες της Ε.Ε. και εμπόριο με τις Τρίτες Χώρες) μόνο κατόπιν γραπτού αιτήματος των υπόχρεων παροχής δεδομένων, των οποίων ατομικά δεδομένα θα μπορούσαν να αποκαλυφθούν έμμεσα από τις δημοσιευμένες στατιστικές και εφόσον το αίτημα γίνει αποδεκτό από τις Εθνικές Στατιστικές Αρχές. Στην περίπτωση που οι Εθνικές Στατιστικές Αρχές αποδεχθούν το αίτημα υπόχρεου παροχής δεδομένων, οι εν λόγω στατιστικές διαχέονται με τέτοιο τρόπο ώστε να μην αποκαλύπτονται, άμεσα ή έμμεσα, ατομικά δεδομένα του υπόχρεου.
- Ως *ενεργητική εμπιστευτικότητα* νοείται η εμπιστευτικότητα που εφαρμόζεται στην πλειονότητα των στατιστικών τομέων και οι αρχές εφαρμογής της ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) 223/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Με την εφαρμογή ενεργητικής εμπιστευτικότητας, οι Εθνικές Στατιστικές Αρχές αποκρύπτουν, εξ ορισμού, στοιχεία, από τα οποία θα μπορούσαν να αποκαλυφθούν, άμεσα ή έμμεσα, ατομικά δεδομένα των παρόχων δεδομένων.

2. Πλαίσιο εφαρμογής

Η εφαρμογή της παθητικής εμπιστευτικότητας για τις στατιστικές του Διεθνούς Εμπορίου Αγαθών (ITGS) προβλέπεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/2152 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2019 και στον Εφαρμοστικό αυτού Κανονισμό (ΕΕ) 2020/1197 της Επιτροπής της 30ής Ιουλίου 2020 . Οι Εθνικές Στατιστικές Αρχές καλούνται να εφαρμόζουν την παθητική εμπιστευτικότητα όταν διαχέουν στατιστικές διεθνούς εμπορίου αγαθών, δεδομένου ότι η εφαρμογή της ενεργητικής εμπιστευτικότητας θα μπορούσε να μειώσει σημαντικά τον όγκο των δημοσιευμένων στατιστικών και η συλλογή αναλυτικών στοιχείων θα είχε περιορισμένη αξία χωρίς τη δυνατότητα δημοσίευσής τους. Η εφαρμογή της παθητικής εμπιστευτικότητας επιτρέπει τη δημοσίευση πολύ περισσότερων στατιστικών για την ικανοποίηση των αναγκών των χρηστών και με τρόπο που δεν επηρεάζει την ποιότητα των στατιστικών του διεθνούς εμπορίου αγαθών όσον αφορά στην ακρίβεια, τη σαφήνεια και τη συγκρισιμότητα.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 11 του Κανονισμού (ΕΚ) 638/2004, ως ισχύει, στο άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΚ) 471/2009, ως ισχύει, και στο άρθρο 19 του Κανονισμού (ΕΕ) 2152/2019, μόνο κατόπιν αιτήματος του υπόχρεου παροχής δεδομένων, οι Εθνικές Στατιστικές Αρχές αποφασίζουν, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, κατά πόσον οι δημοσιοποιήσιμες στατιστικές ενδοκοινοτικού εμπορίου αγαθών και εμπορίου αγαθών με τις τρίτες χώρες μπορούν να καταστήσουν δυνατή την αποκάλυψη ατομικών δεδομένων του συγκεκριμένου υπόχρεου, και αναλόγως προβαίνουν, είτε στην ικανοποίηση του αιτήματος, με απόκρυψη στοιχείων που θα καθιστούσαν δυνατή την αποκάλυψη ατομικών δεδομένων του υπόχρεου, είτε στην απόρριψη του αιτήματος.

Πιο συγκεκριμένα, τα στοιχεία διεθνούς εμπορίου αγαθών διαχέονται κατά εμπορική ροή (αποστολή, άφιξη), περίοδο αναφοράς (μήνας, έτος κλπ.), κωδικό προϊόντος (Συνδυασμένης Ονοματολογίας (Combined Nomenclature - CN)), χώρα-εταίρο, στατιστική αξία (αξία που υπολογίζεται στα εθνικά σύνορα των κρατών μελών), ποσότητα σε καθαρή μάζα (κιλά), συμπληρωματική μονάδα (μονάδα μέτρησης της ποσότητας εκτός της καθαρής μάζας), μέσο μεταφοράς, Περιφέρεια και Νομό. Δύο τύποι δεδομένων διεθνούς εμπορίου αγαθών είναι δυνατόν να καταστούν εμπιστευτικά: ο κωδικός του εμπορεύματος και ο κωδικός της χώρας εταίρου σε σχέση με την αξία ή την ποσότητα του εμπορεύματος.

Όταν ο νόμιμος εκπρόσωπος ενός υπόχρεου παροχής δεδομένων απευθύνει γραπτό αίτημα προς την ΕΛΣΤΑΤ για την εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν στην εφαρμογή του στατιστικού απορρήτου στο πλαίσιο των στατιστικών διεθνούς εμπορίου αγαθών, η ΕΛΣΤΑΤ διερευνά κατά πόσον το εν λόγω αίτημα είναι δικαιολογημένο. Εάν από την ανάλυση των δεδομένων του υπόχρεου προκύπτει ότι ο υπόχρεος έχει δεσπόζουσα θέση και ισχύουν τα κριτήρια εφαρμογής του στατιστικού απορρήτου της ΕΛΣΤΑΤ για τις στατιστικές διεθνούς εμπορίου αγαθών που περιγράφονται στο Εδάφιο 3, κατωτέρω, η ΕΛΣΤΑΤ ενημερώνει τον νόμιμο εκπρόσωπο ότι τα στοιχεία που

αφορούν στο συγκεκριμένο προϊόν ή τη χώρα εταίρο, κατά περίπτωση, δε θα δημοσιοποιηθούν. Τα ανωτέρω κριτήρια διασφαλίζουν τη μη αποκάλυψη του υπόχρεου παροχής δεδομένων, πρωτογενώς ή δευτερογενώς, λαμβάνοντας υπόψη κυρίως τις διάφορες χρησιμοποιούμενες στατιστικές ταξινομήσεις (προϊόντων, χωρών κλπ.) και του επιπέδου ανάλυσης (8ψήφιο CN, Νομός, Περιφέρεια κλπ.) των στατιστικών. Στην περίπτωση που το αίτημα γίνει δεκτό, τα στατιστικά αποτελέσματα διαχέονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην είναι δυνατή η αποκάλυψη ατομικών δεδομένων του υπόχρεου. Ειδικότερα, τα στοιχεία δε δημοσιεύονται σε λεπτομερές επίπεδο αλλά διαχέονται σε πιο συγκεντρωτικό επίπεδο, το οποίο δεν οδηγεί στην εξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με τις εμπορευματικές συναλλαγές του συγκεκριμένου υπόχρεου παροχής δεδομένων. Η μη δημοσιοποίηση στοιχείων του υπόχρεου, επόμενου έτους, προϋποθέτει την υποβολή στην ΕΛΣΤΑΤ νέου γραπτού αιτήματος του νόμιμου εκπροσώπου του και αποδοχή του αιτήματος από την ΕΛΣΤΑΤ.

3. Κριτήρια εφαρμογής του στατιστικού απορρήτου για τις στατιστικές διεθνούς εμπορίου αγαθών

Η εφαρμογή της παθητικής εμπιστευτικότητας κατά τη δημοσίευση στατιστικών για το διεθνές εμπόριο αγαθών αφορά στην ποσότητα ή/και αξία των εμπορευμάτων και στη χώρα συναλλαγής (κωδικός προϊόντος και κωδικός χώρας συναλλαγής).

A. Εμπιστευτικότητα προϊόντος

Η πληροφορία σχετικά με ένα προϊόν που μπορεί να θεωρηθεί ως εμπιστευτική αφορά είτε στην αξία και την ποσότητά του είτε στον λόγο αυτών των μεγεθών (τιμή προϊόντος). Κατά συνέπεια, η πληροφορία για τον κωδικό του προϊόντος μπορεί να αποκρύπτεται. Η απόκρυψη του κωδικού προϊόντος λαμβάνει χώρα μόνον όταν συμβαίνει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) τρεις (3) ή λιγότερες επιχειρήσεις καλύπτουν, μαζί ή ξεχωριστά, τουλάχιστον το 80% του συνολικού εμπορίου για το προϊόν αυτό.
- β) τρεις (3) ή λιγότερες επιχειρήσεις καλύπτουν, μαζί ή ξεχωριστά, τουλάχιστον το 70% του συνολικού εμπορίου για έναν συνδυασμό προϊόντος / χώρας συναλλαγής.

Στην περίπτωση β αποκρύπτεται μόνον ο κωδικός του προϊόντος και όχι ο κωδικός της χώρας συναλλαγής.

Η απόκρυψη ενός προϊόντος γίνεται κατά τρόπον ώστε να δημοσιεύονται όσον το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες για το προϊόν και να διασφαλίζεται, παράλληλα, η εμπιστευτικότητα του παρόχου των δεδομένων (ερευνώμενης μονάδας). Κατά συνέπεια χρησιμοποιείται ένας κωδικός που περιέχει τουλάχιστον μια ένδειξη του κεφαλαίου της Συνδυασμένης Ονοματολογίας στο οποίο ανήκει το προϊόν (π.χ. για προϊόντα του κεφαλαίου 27 της CN, ο κωδικός θα είναι της μορφής 27 + κενά).

B. Εμπιστευτικότητα χώρας συναλλαγής

Η εμπιστευτικότητα της χώρας συναλλαγής εφαρμόζεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις, δεδομένου ότι σπανίως 1 ή το πολύ 3 επιχειρήσεις καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος του εμπορίου με μία μόνο χώρα. Στην περίπτωση που μια επιχείρηση θεωρεί τη χώρα συναλλαγής ως εμπορικά εμπιστευτική εξετάζεται η χρησιμοποίηση ενός «μυστικού» κωδικού χώρας (κωδικός QY για ενδοκοινοτικό εμπόριο και QZ για εμπόριο εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

4. Εμπιστευτικότητα στοιχείων διεθνούς εμπορίου στρατιωτικών ειδών

Οι στατιστικές διεθνούς εμπορίου αγαθών καλύπτουν, επίσης, τις αποστολές-εξαγωγές και τις αφίξεις-εισαγωγές ειδών που προορίζονται για στρατιωτική χρήση. Τα είδη που προορίζονται για στρατιωτική χρήση είναι, π.χ. όπλα, φορητά, αυτοκίνητα, αεροσκάφη, καύσιμα ή οποιοσδήποτε προμήθειες για τις Ένοπλες Δυνάμεις. Η ευρωπαϊκή στατιστική νομοθεσία παρέχει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να διαβιβάζουν λιγότερο λεπτομερή στοιχεία από αυτά που προβλέπονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχεία β) έως η) του Κανονισμού (ΕΚ) 638/2004, στο άρθρο 3 παράγραφος 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 471/2009, στο Τμήμα 32, στον Πίνακα 34, στον Πίνακα 35 του Εφαρμοστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2020/1197, όταν τα στοιχεία εμπίπτουν στο στρατιωτικό απόρρητο σύμφωνα με τους ισχύοντες ορισμούς στα κράτη μέλη. Στις περιπτώσεις τέτοιων στοιχείων, οι Εθνικές Στατιστικές Αρχές θα πρέπει να συλλέξουν δεδομένα για το εμπόριο στρατιωτικών ειδών που εμπίπτουν στο στρατιωτικό απόρρητο από τις αρμόδιες διοικητικές Αρχές ή υπόχρεους παροχής δεδομένων, τουλάχιστον τη συνολική αξία αυτών των ειδών. Εάν οι Εθνικές Στατιστικές Αρχές λάβουν, από τις αρμόδιες εθνικές διοικητικές Αρχές, δεδομένα που εμπίπτουν στο στρατιωτικό απόρρητο μόνο σε συγκεντρωτική μορφή, τότε η συνολική τους αξία περιλαμβάνεται στις συνολικές εξαγωγές και εισαγωγές.

Παράλληλα, οι διοικητικές Αρχές που είναι υπεύθυνες για τις εισαγωγές και εξαγωγές στρατιωτικών ειδών μπορεί να ζητήσουν την εφαρμογή εμπιστευτικότητας για τα στοιχεία ειδών που εισήγαγαν ή εξήγαγαν και δεν εμπίπτουν στο στρατιωτικό απόρρητο. Στις περιπτώσεις αυτές ακολουθούνται οι συνήθεις διαδικασίες εφαρμογής της παθητικής εμπιστευτικότητας.